

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 28.10.2005
KOM(2005) 546 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

**om indledning af konsultationer med Mauretanien
i medfør af artikel 96 i Cotonou-aftalen**

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

om indledning af konsultationer med Mauretanien i medfør af artikel 96 i Cotonou-aftalen

Mauretaniens seneste historie har været præget af adskillige kupforsøg. Således overtog oberst Ould Taya magten i 1984 efter præsident Ould Haidallah.

I begyndelsen af halvfemserne blev der under pres fra det internationale samfund godkendt en ny forfatning, og politiske partier blev tilladt. I 1992 blev der afholdt præsidentsvalg, som blev vundet af præsidenten; siden blev der afholdt valg af omstridt gyldighed: parlamentsvalg (i 1996) og præsidentsvalg (i 1997). I 2001 blev der under mere demokratiske forhold afholdt et nyt parlamentsvalg, hvor en gruppe parlamentsmedlemmer fra oppositionen blev indvalgt til trods for, at det magthavende parti og dets allierede havde et overvældende flertal. Ved det seneste præsidentsvalg, som afholdtes i 2003, blev den anden kandidat, den forhenværende præsident Ould Haidallah, arresteret og derefter frigivet (før valget), for siden igen at blive arresteret efter valget.

De seneste kupforsøg, som iværksattes af militærpersonnel af islamistisk tendens, fandt sted i juni 2003 og august/september 2004. De formentlige initiativtagere og forskellige civile islamistiske ledere og ledere af den klassiske politiske opposition blev stillet for retten i Ouad Naga. Retssagen endte med en moderat dom til trods for sammenblandingen af forskellige retssager, forskellige uregelmæssigheder under retssagen og anklagemyndighedens krav om strenge straffe. Siden - i april og maj 2005 - oplevede landet en bølge af arrestationer af islamistiske elementer, hvorefter terroristiske elementer begik et attentat mod en mauretansk militæreskadron i landets nordlige del. Præsidenten traf derefter beslutning om at mobilisere hæren for at bekæmpe terroristgrupperne.

Hvad angår landets udenrigspolitik dyrkede præsident Ould Tayas styre i første omgang nære forbindelse med Irak og senere med den vestlige verden. Han etablerede diplomatiske forbindelser med Israel i 1999. Denne politik gav næring til den religiøse opposition, som regimet prøvede at holde nede. Landets udenrigspolitik, dets tilnærmelse til De Forenede Stater inden for sikkerhed og bekæmpelse af terrorisme, og landets bestræbelser på at holde den indre religiøse opposition nede gav landet et anspændt forhold til Libyen, Saudi-Arabien og andre arabiske lande.

Mauretanien er ikke medlem af ECOWA (det forlod denne organisation i 2000) eller WAEMU, men er optaget i Den Arabiske Maghreb-union (UMA). Landet deltager i Barcelona-dialogen mellem EU og Middelhavsområdet som gæst; det forelagde officiel anmodning om optagelse i slutningen af maj 2005.

Dette er baggrunden for det statskup, der fandt sted den 3. august 2005.

Dette statskup, hvis reelle motiver ikke er fuldt ud kendt, blev gennemført uden blodsudgydelse af militærpersoner, som står den forhenværende præsident Ould Taya nær, og som har dannet et 'militærråd for retfærdighed og demokrati'. Formanden for dette militærråd, der består af 15 oberster og en orlogskaptajn, er oberst Ely Ould Mohamed Vall, som var direktør for national sikkerhed under det tidligere styre.

Militærrådet har vedtaget et forfatningscharter, hvorved det i 2001 valgte parlament fik frataget magten. Rådet udøver den lovgivende magt ved hjælp af anordninger. Som fastsat i forfatningscharteret er der udpeget en overgangsregering, hvis medlemmer er trådt ud af de politiske partier, de tilhørte.

Den nye regering har vundet tilslutning i hele befolkningen, alle etniske grupper og politiske partier (herunder også - efter en første fordømmelse - i PRDS, den forhenværende præsidents parti) og i de moderate islamistiske bevægelser. Militærrådet har afgivet en række offentlige tilsagn, der efterhånden er ved at blive omsat i retsfor skrifter, bl.a. tilsagn om at ville:

- (a) fremsætte ændringsforslag til forfatningen om begrænsning af præsidentmandaters varighed og antal og om forbud mod enhver senere ændring af denne bestemmelse. Når alle berørte mauretanske parter er blevet hørt, skal disse ændringsforslag lægges ud til folkeafstemning senest 12 måneder efter statskuppet
- (b) afholde frie og gennemskelige parlaments- og præsidentsvalg efter folkeafstemningen, dog senest 24 måneder efter statskuppet. Medlemmerne af militærrådet og den nye overgangsregering får ikke tilladelse til at deltage i de politiske partiers valgkampagne og ej heller tilladelse til at stille op til disse valg, der overvåges af en uafhængig valgkommission, under tilsyn af internationale observatører
- (c) iværksætte foranstaltninger med henblik på organisering af den demokratiske omlægning, reform af retsvæsenet og indførelse af god forvaltningspraksis
- (d) sikre de politiske frihedsrettigheder og befri samvittighedsfængslede
- (e) overholde de internationale traktater og konventioner, som landet har ratificeret.

Militærrådet har vedtaget en forfatningsanordning, hvori det fastslås, at medlemmerne af rådet og af overgangsregeringen ikke kan stille op til de valg, der afholdes som led i den demokratiske overgangsproces. Regeringen har endvidere sendt De Forenede Nationer en anmodning om valgmæssig bistand i forbindelse med folkeafstemningen om forfatningen, parlamentsvalget og præsidentsvalget.

Statskuppet den 3. august blev fordømt af det internationale samfund, bl.a. generalsekretæren for De Forenede Nationer, formanden for Den Afrikanske Union (hvis organisation har suspenderet Mauretania) og formanden for Den Europæiske Union og Kommissionen.

Den Afrikanske Unions Freds- og Sikkerhedsråd har efter et besøg i Nouakchott reageret på udviklingen i situationen ved på et møde den 8. september 2005 at tilskynde de mauretanske myndigheder og andre berørte aktører til *at fortsætte med at samarbejde om en hurtig tilbagevenden til forfatningsmæssig orden, videreførelse og uddybelse af dialogen og samordningen mellem de berørte aktører og konsolidering af demokrati og retsstat inden for rammerne af mauretansk enhed og overhøjhed.*

Den dag, hvor statskuppet fandt sted, gentog Den Europæiske Unions formandskab sin fordømmelse af alle forsøg på voldelig magtovertagelse, medens Kommissionen i en erklæring beklagede den voldelige magtovertagelse og opfordrede til overholdelse af

demokratiets principper og retablering af den forfatningsmæssige orden. Kommissionen anførte også i erklæringen, at den senere ville tage situationen op til vurdering på baggrund af de herfor relevante bestemmelser i Cotonou-aftalen, som Mauretania har undertegnet.

De grundelementer, partnerskabet bygger på, er defineret i artikel 9, stk. 2, i AVS/EF-partnerskabsaftalen, som blev undertegnet i Cotonou den 23. juni 2000 og revideret i Luxembourg den 25. juni 2005. Overholdelse af demokratiets og retsstatens principper danner rammen om partnerens politik indadtil og udadtil og er et af grundelementerne i aftalen. På baggrund af denne artikel og de forhold, hvorunder de politiske ændringer er indtrådt i Mauretania, skønner Kommissionen det påkrævet at indlede en dialog med de nye myndigheder for at få følgende punkter afklaret:

1. afholdelsen af valg, bl.a. for så vidt angår 1) revision af valglisten, 2) de praktiske forhold i forbindelse med stemmeafgivning, 3) de praktiske forhold i forbindelse med oprettelse af en uafhængig valgkommission, og 4) de praktiske forhold i forbindelse med gennemførelsen af observationsbesøg
2. afholdelse af valg samt tidsplan herfor: det ser på nuværende tidspunkt ud til, at den maksimumsperiode, der er afsat til gennemførelse af valg (24 måneder), er meget længere end det forberedende arbejde kræver, og at den bør gøres kortere
3. overholdelse af de foregående regeringers tilsagn vedrørende god forvaltningspraksis, og herunder: 1) vedtagelse af regler, der garanterer klarhed i forvaltningen og fordeling af indtægterne fra minedrift og olieudvinding, 2) liberalisering af landtransporten, og 3) klarhed i budgetforvaltningen og den makroøkonomiske forvaltning
4. foranstaltninger inden for: 1) reform af retsvæsenet og 2) fremme af de offentlige frihedsrettigheder og ytringsfriheden.

Formålet med denne dialog er både at give Mauretaniens myndigheder mulighed for at gøre rede for deres stilling til ovennævnte punkter og at give EU mulighed for at fastslå, i hvor stor udstrækning der på grundlag af denne dialog kan ydes støtte til det arbejde, landet har udført for at sikre en bedre overholdelse af grundelementerne i den reviderede Cotonou-aftale.

På baggrund af de omstændigheder, hvorunder magtskiftet i Mauretania fandt sted, og de former for politiske organisationer, der er oprettet af de nye myndigheder, mener Kommissionen, at der her foreligger et særligt hastende tilfælde, og at det ikke er nødvendigt at udnytte samtlige de muligheder for politisk dialog, der omhandles i den reviderede Cotonou-aftales artikel 8, idet den henviser til artikel 96, stk. 1, a), i samme aftale. Kommissionen ønsker dog at afholde formelle drøftelser med regeringen vedrørende dennes tilsagn, inden der træffes passende foranstaltninger. Kommissionen foreslår derfor, at Rådet indbyder Den Islamiske Republik Mauretania til høringer under henvisning til artikel 9 og 96 i den reviderede Cotonou-aftale, jf. vedlagte udkast til skrivelse.

Kommissionen foreslår, at det samarbejde, der er iværksat som led i 6., 7., 8. og 9. EUF, videreføres i høringsperioden, så længe de specifikke bestemmelser i finansieringsaftalerne overholdes. Det foreslås endvidere, at det samarbejds- og forberedelsesarbejde, der kan bidrage til en retablering af demokratiet og til en god forvaltningspraksis, også videreføres.

BILAG

Bruxelles, den

Hans Excellence Sidi Ahmed Ould Boubacar
Premierminister for Den Islamiske Republik Mauretanien
Nouakchott
Mauretanien

UDKAST

Hr. premierminister

I en erklæring, der blev fremsat den 3. august 2005 om det statskup, der havde fundet sted i Mauretanien, gentog Den Europæiske Unions formandskab sin fordømmelse af ethvert forsøg på voldelig magtovertagelse.

Samme dag beklagede Kommissionen den voldelige magtovertagelse og opfordrede til overholdelse af demokratiet og de retlige forfatningsmæssige rammer.

På baggrund af de omstændigheder, hvorunder magtskiftet i Mauretanien fandt sted, og de foreløbige former for organisationen af det politiske liv, der er vedtaget, skønner Den Europæiske Union, at der foreligger en krænkelse af grundelementerne i den reviderede Cotonou-aftale. EU er ydermere af den opfattelse, at der her foreligger et særligt hastende tilfælde, og at det ikke er nødvendigt at udnytte samtlige de muligheder for politisk dialog, der omhandles i den reviderede Cotonou-aftales artikel 8, idet den henviser til artikel 96, stk. 1, a), i samme aftale.

Den Europæiske Union ønsker imidlertid at afholde formelle drøftelser med Mauretaniens regering vedrørende dennes tilsagn, inden der træffes passende foranstaltninger. Vi skal følgelig på vegne af Fællesskabet og EU's medlemsstater indbyde Mauretanien til høringer under henvisning til den reviderede Cotonou-aftales artikel 96 med henblik på en grundig undersøgelse af forholdene og i givet fald afhjælpning heraf. Hvad Den Europæiske Union angår, indledes disse forhandlinger i konstruktiv ånd og ud fra et ønske om dialog.

Hensigten er, at denne høring skal give den mauretanske regering mulighed for at gøre rede for sit overgangsprogram, og herunder:

- spørgsmål i forbindelse med afholdelsen af parlaments- og præsidentsvalg og landets tilbagevenden til det forfatningsmæssige grundlag
- hvilke foranstaltninger der træffes med henblik på en god politisk og økonomisk forvaltningspraksis, reform af retsvæsenet og sikring af de offentlige frihedsrettigheder og ytringsfriheden.

Det foreslås, at disse høringer finder sted snarest muligt, på en af parterne nærmere aftalt dato, i EU-Rådets bygning i Bruxelles.

Modtag, hr. premierminister, forsikring om vor mest udmærkede højagtelse.

På Rådets vegne

På Kommissionens vegne

Kopi: Formanden for AVS-Ambassadørudvalget
Generalsekretæren for gruppen af AVS-stater